

**Національний університет біоресурсів
і природокористування України**

**ЗБІРНИК
ТЕЗ ДОПОВІДЕЙ
XV МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ
«ОБУХОВСЬКІ ЧИТАННЯ»**

*з нагоди 94-ї річниці від дня народження
доктора технічних наук, професора, академіка АН ВШ України,
Обухової Віолетти Сергіївни
(1926-2005)*

10 березня 2020 року

м. Київ

УДК 7.05

ВИКОРИСТАННЯ ФОРМИ І КОМПОЗИЦІЇ В ТЕХНІЧНОМУ ДИЗАЙНІ

П.А. Василів, І.Ю. Грищенко

Національний університет біоресурсів і природокористування України

Постановка проблеми. За площею орних земель (28,8 млн. га) і виробництвом більшості видів рослинної продукції Україна входить у першу шістку країн Європи. У собівартості сільськогосподарської продукції частка технічного забезпечення технологій складає сьогодні від 16 – 24%. Подальший розвиток агропромислового комплексу України істотно залежить від матеріально-технічного рівня забезпечення галузі, зокрема, від стану ринку аграрної техніки і вітчизняного машинобудування.

Сучасна аграрна техніка повинна розроблятися із врахуванням функціональних, естетичних та ергономічних підходів. Фактором в дизайні – формоутворення сільськогосподарської техніки повинна бути відповідність функціональному призначенню, використаним матеріалом та конструктивній доцільності.

Форми конкурентоспроможних сільськогосподарських машин сьогодні вже не можна створити на основі однієї інтуїції.

Тільки досконала теоретична і практична підготовка дозволить дизайнеру аграрної техніки розробити свою стратегію конструювання засобів виробництва, також тактику їх модернізації комбінації. Однак для цього потрібно знайти підходи до форм, а також композиційних рішень. Щоб майбутні моделі були максимально стійкі до часу, і не екстравагантними, але раціональними і красивими в своїй основі. Потрібно, щоб моральний ресурс форм техніки для сільського господарства відповідав їх експлуатаційному ресурсі.

Аналіз останніх досліджень. У сучасних означеннях дизайн – це художнє конструювання та оформлення речей, знарядь праці, промислової продукції, а також інтер'єрів, елементів благоустрою територій тощо.

Художньо-конструкторська діяльність спрямовується на створення нових видів і типів виробів, які мають відповідати вимогам щодо корисності, економічності, художнього стилю, відображення національних традицій.

Завдання дизайнера – розробка дизайн-продукту - в основі врахування різнопланових формоутворювальних чинників, композиції, структури, способу організації, способу функціонування, колористики, яке може бути розв'язане на основі традиційних творчо-конструкторських методів або шляхом цифрового моделювання.

Поняття «форма» має кілька визначень. Форма – це зовнішній вигляд предмета, його обрис; це система організації, внутрішня структура, нерозривно пов'язана зі змістом; це сполучення елементів простору (точок, ліній, поверхонь). Композиція у перекладі з латинської мови означає вигадування, складання, з'єднання, зв'язок, побудову, структуру. Розрізняють три основних види композиції: фронтальну, об'ємну і глибинно-просторову. Питання створення

форм і композицій технічних виробів дано в літературі [1, 2, 3]. За ті години які відведені на вивчення форм і композицій в курсі дизайну, потрібно викладачу не тільки дати матеріал, а ще розвинути в студента просторову уяву та просторове мислення, для побудови проектів дизайну для технічних виробів з використанням чинників форми і композиції.

Формування цілей статті. Розробка побудови схеми структур форми і композиції в дизайні, гармонійно поєднуються у художньо-конструкторському обрисі при забезпеченні функціональні відповідності та ергономічності конструкцій новітньої техніки.

Основна частина. Розглянемо мету дизайну яку досягають через визначення формальних якостей предметів, що створюються засобами індустріального виробництва. До цих якостей відносяться не тільки зовнішній вигляд предметів, але, головним чином, структурні зв'язки, які додають наочному середовищу необхідну функціональну і композиційну єдність, сприяючи ефективності виробництва і підвищення якості продукції.

Особливості дизайну полягає в тому, що він пластино відображає навколишній світ, в цьому його особливий метод художнього відображення діяльності. Отже, щоб створити виріб, необхідно зрозуміти і оцінити дійсність. Пропорції, відношення частин виробу, виробу один до одного, взаємозв'язок їх з простором вимагають художнього підходу і естетичного виховання. Для того щоб спроектувати новий виріб на рівні кращих зразків потрібно добре знати об'єктивні закономірності формоутворення і композиції, які лежать в основі гармонії на базі аналізу зв'язків між формою і матеріалом, формою і технологією, формою і конструкцією, формою і кольором.

Значення форми і дизайну в техніці, особливо зараз, коли естетичний рівень визначає успіх виробу на внутрішньому і зовнішньому ринку.

На рис. 1 представлена схема викладання матеріалу «форма і композиція в дизайні», що забезпечує формування компетентності фахівця підготовленого в питаннях дизайну техніки для здійснення професійної діяльності при проектування новітніх зразків техніки.

Висновок. Сучасний навчальний процес повинен відповідати дидактичним принципам. Використання схеми структури викладання значення «форма і композиція в технічному дизайні» дозволить студентам скоротити час на засвоєння даного матеріалу, а також відкритий шлях до створення нових естетично якісних зразків техніки.

Література

1. Базилевский А.А. Дизайн. Технологія. Форма / А.А. Базилевский, В.Е. Бориева. М.: Архитектура, 2010. 248 с.
2. Сомов Ю.С. Композиция в технике. М.: Машиностроение, 2000. 270 с.
3. Дубровін В.О. Дизайн та ергономіка аграрної техніки. / В.О. Дубровін, В.Г. Мироненко, М.Д. Мельничук і др. К: «Аграр Медіа Груп», 2014. 180 с.

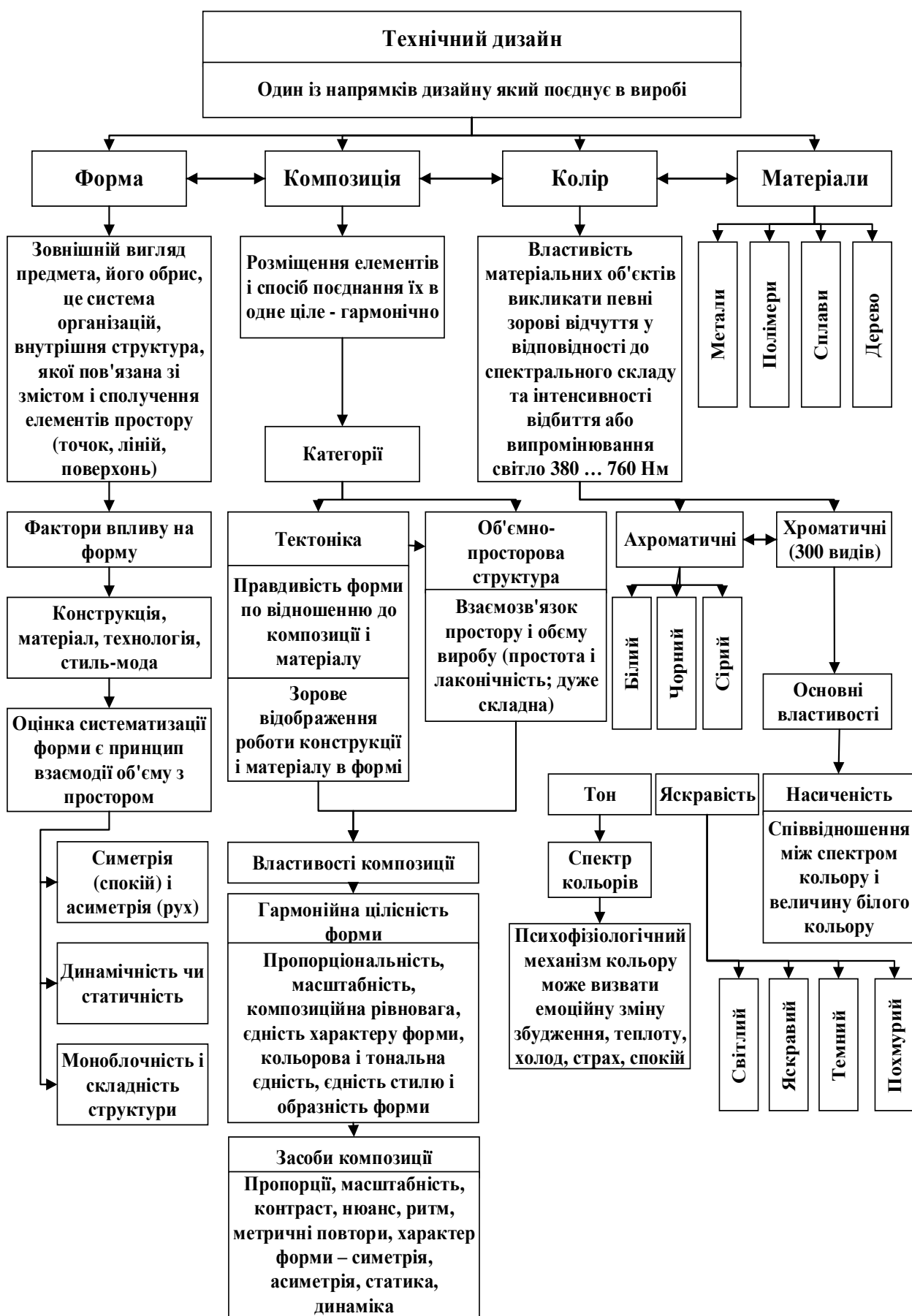

Рис. 1. Форма і композиція в технічному дизайні